

ÕPETAJA TÖÖKAVA

Õpetaja:

Õppeaine: Usundiõpetus

Tundide arv: 1 nädalatundi, kokku 35 õppetundi õppeaastas

Kasutatav õppekirjandus: Anne Franki päevik 12. juuni – 1. august 1944. Koostanud Otto Frank ja Mirjam Pressler. Tänapäev, 2003.
Wilkinson, P. Gandhi: vabadusvõitleja, kes ühendas rahva. Eesti Entsüklopeediakirjastus, 2006.
Jutustan sinule loo. I. Heli Pruuki (toim). Tallinn: EELK Laste- ja Noorsootöö Ühendus, 2005.
Jutustan sinule loo. II. Heli Pruuki (toim). Tallinn: EELK Laste- ja Noorsootöö Ühendus, 2006.
Kuldset lood. Koostanud Heiki Raudla ja Ringa Raudla. Ilo, 2008.
Gibran, Kahlil. Prohvet. Huma, 1997.
Paju, Imbi. Tõrjutud mälestused. Eesti Entsüklopeediakirjastus, 2007.
Lapse õiguste konventsioon: <http://www.lastekaitseliit.ee/?id=10456>
Film: Anne Franki päevik (The Diary of Anne Frank, 1959 või Anne Frank: The Whole Story, 2001)

Õpitulemused:

6. klassi lõpetaja:

- 1) toob näiteid väärtuste ja moraalnormide rolli kohta üksikinimese elus ning ühiskonnas; selgitab näiteid tuues, kuidas mõjutab religioon või sekulaarne maailmavaade inimeste väärtusi, valikuid ja otsuseid;
- 2) tunneb nn kuldset reeglit ning suuremates maailmareligioonides sõnastatud tähtsamaid eetilisi printsiipe (austa elu, teist inimest ja omandit, ära tunnista valet); toob näiteid nende toimimise kohta;
- 3) nimetab käsitletud voorusi ning oskab neid lahti mõtestada, tuues näiteid vooruste avaldumise kohta inimeste käitumises;
- 4) nimetab enda jaoks olulisi väärtusi ja kirjeldab õpitu valguses, kuidas need tema toimimist kujundavad ning valikuid mõjutavad;
- 5) suhtub lugupidavalt erinevatesse maailmavaatelistesse tõekspidamistesse, tunneb igapäevases elus ära mõningaid maailmavaatelistel erinevustel põhinevaid diskrimineerimise juhtumeid; pakub konstruktiivseid toimimisvõimalusi, et lahendada lihtsamaid väärtuskonflikte.

Teemad:

- I. Eetika alused (religioonides ja enda elus) 14 tundi
- II. Väärtused, mina ja teised inimesed (religioonides ja enda elus) 10 tundi
- III. Eetika keskeid küsimusi (religioonides ja enda elus) 11 tundi

Tund	Teemad	Õpitulemused	Õppemeetodid/hindamine/ praktilised tööd ja IKT kasutamine	Õppeainete lõiming	Lõiming läbivate teemadega	Õppevahendid/ õppekeskkonnad
I. Eetika alused (religioonides ja enda elus) 14 tundi						
1.	Sissejuhatus. Inimese elu. Vabadus, kohustus ja vastutus	1. Sõnastab probleeme oma elus. 2. Nimetab laste ja täiskasvanu kohustusi. 3. Loetleb, milliseid vabadusi ja vastutusi kaasneb iseseisvudes. 4. Analüüsib, milline tahaks ta ise olla ja mida peaks enda juures veel muutma.	Õpieesmärkide seadmine kooliaastaks. Individuaalselt kirjutada kolm suurimat muret seoses sõpradega, vanematega, kooliga Koos pinginaabriga leida võimalusi nende lahendamiseks Millised kohustused-vabadused (õigused) on lapsel, millised täiskasvanul? (koos pinginaabriga) Milline laps ja milline täiskasvanu tahaksid olla sina? Mida peaks selleks tegema? (üksi)	Inimeseõpetus: õigused ja kohustused.	Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, väärtused ja kõlblus	http://sahte.eelk.ee/
2.-6.	Kardinaal-voorused: õiglus, vaprus, enesedistsipliin, (elu) tarkus, usk, lootus, armastus	1. Nimetab erinevaid voorusi ja selgitab oma sõnadega nende tähendust, toob situatsioonides esile voorusete ilmnemist/ mitteilmnemist. 2. Analüüsib ennast voorusete valguses..	Rühmatööna: 1) sõnastada ühe voo- rusete definitsioon (teksti põhjal); 2) kirjeldada situatsiooni, kus ilmneb vastav voo- rus / voo- rusete puudumine; 3) mis juhtuks maailmas, kui see voorusete puuduks? 4) kuidas saaksin endas arendada seda voo- rusete? Rühmatööde esitlused, töölehtede täitmine, arutus	Inimeseõpetus: identiteet. Emakeel: eneseväljendus- ja esinemisoskus; teksti mõistmine.	Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, kultuuriline identiteet, väärtused ja kõlblus	
7.	Kordamine ja läbitud teemabloki jooksul omandatud teadmiste ja oskuste kontrollimine.	Rakendab omandatud teadmisi ja oskusi.	Praktilised ülesanded. Enesehinnang: saavutatud õpitulemuste kohta		Elukestev õpe	

Tund	Teemad	Õpitulemused	Õppemeetodid/hindamine/ praktilised tööd ja IKT kasutamine	Õppeainete lõiming	Lõiming läbivate teemadega	Õppevahendid/ õppekeskkonnad
8.-10.	Kirjutatud ja kirjutamata seadused. Kuldne reegel	1. Selgitab reeglite vajalikkust maailmas. 2. Toob näiteid kirjutatud ja kirjutamata seaduste kohta 3. Analüüsib oma motivatsiooni järgida reegleid 4. Selgitab südametunnistuse rolli elus 5. Selgitab kuldse reegli sisu ning tähendust.	Arutlus: „Koera elureeglid“ (lk 56) raamatust „Jutustan sinule loo“. Milliseid seadused kehtivad koolis, riigis, maailmas? Kuldne reegel. Reeglita mäng + arutlus: 1) tabel: millised reeglid kehtivad sinu kodus? Iga reegli juures on otsustus, kas on vajalik / mitte vajalik / tüütu, aga vajalik. Arutlus; 2) oma klassi reeglite koostamine rühmatöona. „Elamise oskus“ (lk 55) raamatust „Jutustan sinule loo“ Väited: kas poolt või vastu; 1) analüüs: kas otsustasid kirjapandud seaduse või millegi muu alusel, mis see “muu” on? 2) “Kahekõne südametunnistusega”. Mida tähendab viimane lause „Südametunnistus on ...”?	Emakeel: eneseväljendus- ja esinemisoskus; debatt Inimeseõpetus: identiteet; reeglid.	Elukestev õpe ja karjääri planeerimine, kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, kultuuriline identiteet, väärtused ja kõlblus	Mäng „Igal riigil oma seadused“; kokkuvõtte mängust „Koera elureeglid“ (lk 56) raamatust „Jutustan sinule loo“ Elamise oskus“ (lk 55) raamatust „Jutustan sinule loo“ <u>Kodune töö</u> – kirjalik mõtisklus: Miks on kasulik elada reeglite järgi? http://sahtel.eelk.ee/
11.	Põhilised eetiliste valikute printsiibid	Jutustab loo 10 käsu andmisest, nimetab käsked ning toob elulisi näiteid nende ilmumise kohta.	Lugu 10 käsust Käskude selgitamine, käskude ümbersõnastamine tänapäevakeelde Tänapäevaste situatsioonide kokkuviimine käskudega	Kirjandus: tekstižanrid, Piibel.	Kultuuriline identiteet, väärtused ja kõlblus	

Tund	Teemad	Õpitulemused	Õppemeetodid/hindamine/ praktilised tööd ja IKT kasutamine	Õppeainete lõiming	Lõiming läbivate teemadega	Õppevahendid/ õppekeskkonnad
12. -13.	Inimõigused	On tutvunud ÜRO inimõiguste deklaratsiooni ja lapse õiguse konventsiooniga ning loob seoseid (oma) eluga.	Miniloeng: inimõiguste ülddeklaratsioon ja lapse õiguste konventsioon Väited dokumentide kohta: kas õige või vale?	Ajalugu ja ühiskonnaõpetus: inimõigused.	Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, kultuuriline identiteet, väärtused ja kõlblus	http://www.lastekaitseliit.ee „Prohvet“ (lk 17), seoste leidmine laste õiguste konventsiooniga „Anne Franki päevik“ (katkendeid) + arutlus
14.	Kordamine ja läbitud teemabloki jooksul omandatud teadmiste ja oskuste kontrollimine.	Rakendab omandatud teadmisi ja oskusi.	Praktilised ülesanded. Enesehinnang: saavutatud õpitulemuste kohta		Elukestev õpe	

Tund	Teemad	Õpitulemused	Õppemeetodid/hindamine/ praktilised tööd ja IKT kasutamine	Õppeainete lõiming	Lõiming läbivate teemadega	Õppevahendid/ õppekeskkonnad
II. Väärtused, mina ja teised inimesed (religioonides ja enda elus) 10 tundi						
15. – 16.	Autoriteetid ja väärtuste hierarhia	Oma sõnadega selgitab sõnade <i>autoriteet</i> ja <i>väärtus</i> tähendust, analüüsib, kes (ja miks) on tema jaoks autoriteet ning mida ta väärtustab.	Miniloeng väärtustest ja autoriteetidest. „Kuldsed lood“ (lk 296) arutlus: millel põhinevad väärtused? Päevik – tähtis elus. Loo analüüs Väärtuste püramiid rühmades „Jutustan sinule loo“ I (lk 44)	Inimeseõpetus: eeskujud	Elukestev õpe ja karjääri planeerimine väärtused ja kõlblus	http://sahtel.eelk.ee/
17. – 18.	Eeskujud, iidolid, Jumal	1. Jutustab ühe eeskuju elust. 2. Selgitab eeskuju tähtsust inimeste elus.	M. Gandhi elulugu (loeng, tekst, arutlus), „Kuldsed lood“ (lk 261) Eeskujuplakati meisterdamine Gandhi kohta, teistele tutvustamine Arutlus halva eeskuju mõjust inimestele Õpilane teeb ettekande (üksi või rühmades) inimesest, kes võiks olla eeskujuks	Inimeseõpetus: eeskujud. Kunstiõpetus: plakat Emakeel: eneseväljendus- ja esinemisoskus. Arvutiõpetus: <i>powerpoint</i> esitlus	Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, kultuuriline identiteet, teabekeskond, tehnoloogia, väärtused ja kõlblus	
19.	Iseendaks jäämise raskused. Üksi ja koos	1. Analüüsib rühmasurvele vastuseismise raskusi ning põhjendab, miks pole tark alati rühma tahtmist järgida. 2. Pakub võimalusi, kuidas lahendada enda ja rühma vastuolusid.	Rühmatöö - dilemmade (keerulise eetilise valikuga juhtumite) lahendamine, rühmatöö kroonide meetodil, analüüs „Rühmasurvele vastuseismise raskusi ja võimalusi“	Inimeseõpetus: mina ja teised	Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, tervis ja ohutus, väärtused ja kõlblus	
20. - 21.	Sallivus ja lugupidamine	1. Sõnastab enda jaoks sallivuse tähenduse, leiab näiteid sallivuse/sallimatuse kohta oma elus. 2. Kirjeldab, mida saab teha tema, kui näeb sallimatust.	Lugu „Halastaja samaarlane“, arutlus, loo tänapäevastamine, <i>minidraama</i> Arutlus koolivägivalla põhjustest ning tagajärgedest, juhtumianalüüs. Lühikirjand päeviku vormis „Minu kokkupuude sallimatusega“, arutlus	Emakeel: teksti mõistmine, näidend, tekstilooime. Inimeseõpetus: sallivus.	Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, kultuuriline identiteet, tervis ja ohutus, väärtused ja kõlblus	http://sahtel.eelk.ee/

Tund	Teemad	Õpitulemused	Õppemeetodid/hindamine/ praktilised tööd ja IKT kasutamine	Õppeainete lõiming	Lõiming läbivate teemadega	Õppevahendid/ õppekeskkonnad
22. – 23.	Eelarvamused ja diskrimineeri-mine	<p>1. Kirjeldab eelarvamuste rolli sallimatuse kujunemisel.</p> <p>2. Analüüsib enda eelarvamusi.</p> <p>3. Selgitab, mis on diskrimineerimine, ning toob näiteid maailmast/ajaloost.</p>	<p>Arutus-analüüs „Otsusta, kelle kohta käib väide” ja “Kumma valid sina?”</p> <p>Miniloeng diskrimineerimisest</p> <p>Väited: kas poolt või vastu? Diskrimineerimise mäng</p>	Ajalugu: sooline, rassiline, rahvuslik tagakiusamine.	Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, kultuuriline identiteet, väärtused ja kõlblus	„Jutustan sinule loo“, I (lk 74–75)
24.	Kordamine ja läbitud teemabloki jooksul omandatud teadmiste ja oskuste kontrollimine.	Rakendab omandatud teadmisi ja oskusi.	<p>Praktilised ülesanded.</p> <p>Enesehinnang: saavutatud õpitulemuste kohta</p>		Elukestev õpe	

Tund	Teemad	Õpitulemused	Õppemeetodid/hindamine/ praktilised tööd ja IKT kasutamine	Õppeainete lõiming	Lõiming läbivate teemadega	Õppevahendid/ õppekeskkonnad
III. Eetika keskseid küsimusi (religioonides ja enda elus) 11 tundi						
25.	Armastus ja sõprus, ustavus	1. Püüab sõnastada, mis on sõprus ja armastus. 2. Selgitab ustavuse tähendust armastuses ja sõpruses.	Mis iseloomustab sõprust, mis armastust? (kõigepealt üksi, siis paaris, lõpuks rühmas), arutlus Lugu usaldamatusest Enda ja oma parimate sõprade pildi joonistamine + põhjendus, miks on just nemad parimad.	Inimeseõpetus: sõprus ja armastus	Väärtused ja kõlblus	Katkeid „Prohvetist“ (lk 52–53).
26.	Andekspalumine ja andestamine, leppimine	1. Analüüsib, miks on raske andeks paluda ja miks seda siiski tegema peaks. 2. Arutleb, mis on raskem, kas andeks paluda või andeks anda. 3. Analüüsib olukorda, pakub oma lahendusi.	Lahenduseta loo lugemine , sellele lõpu mõtlemine Rollimängud	Inimeseõpetus: sallivus	Elukestev õpe ja karjääri planeerimine, kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, väärtused ja kõlblus	(katkendeid raamatust „Tõrjutud mälestused“) Lõpetuseks: „Kuldsed lood“, lk 186
27.	Õigus ja õiglus	1. Selgitab, mis on õiglane sõda. 2. Selgitab erinevate religioonide arusaamu sõjast. 3. Analüüsib, kus lähevad tema piirid vägivalla ja sõdade juures.	Loeng: arusaamad sõjast erinevates religioonides (töölehele märkmed) Väited sõja ja vägivalla kohta, joonemeetod, arutlus Lugeda õiglase sõja tingimusi, vajaduse korral teha parandusi oma töölehel		Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, kultuuriline identiteet, väärtused ja kõlblus	Väited; mis kuulub sinu arvates õiglase sõja põhimõtete alla? (tööleht)

Tund	Teemad	Õpitulemused	Õppemeetodid/hindamine/ praktilised tööd ja IKT kasutamine	Õppeainete lõiming	Lõiming läbivate teemadega	Õppevahendid/ õppekeskkonnad
28.	Tähelepanelikkus ja hoolivus	1. Toob näiteid abivajajate kohta enda ümber. 2. Selgitab, miks on hoolivus oluline. 3. Selgitab, miks peab nõrgematesse poolehoiduga suhtuma, ning toob näiteid aitamise kohta.	Paaristöö: mis läks viltu ja miks? Kuidas oleks saanud inimesi rohkem rõõmustada? Kirjutada kolm võimalust , kuidas aidata oma vanemaid, sõpra, naabrit. Arutlus, mis muutuks, kui neid asju ka teha Kodutöö: valida üks inimene oma tutvusringkonnas, kes vajaks kõige rohkem tähelepanu; mõelda välja, mis teda kõige rohkem rõõmustaks (ideaalis võiks seda ka realselt teha).	Kirjandus: A. Lindgreni looming, teksti analüüs.	Tervis ja ohutus, väärtused ja kõlblus	Test „Kas sul on teiste jaoks südant?“, arutlus Lugu Bullerby lastest, kus Liisa ja Anna „valmistavad rõõmu“ inimestele. Lõpetuseks „Kuldseid lood“ lk 207
29.	Rikkus ja vaesus. Kadedus ja heategevus. Solidaarsus	1. Toob näiteid maailmas valitseva ebaõigluse kohta. 2. selgitab, mis on diakoonia.	Test (küsimused umbes sellised, kas maailmas on rohkem ülekaalulisi inimesi või nälgivaid inimesi), arutlus Miniloeng olukorrast maailmas ja diakooniast + töölehed Rühmatöö „Eelarve koostamine“ (mitte ainult sotsiaalvaldkonna kohta, vaid iga grupi liige saab oma ministriumide, mille huvide eest seista) Rühmatööde esitamine ja arutamine	Ühiskonnaõpetus: erinevad ühiskonnagrupid Loodusõpetus: erinevad maailma piirkonnad Matemaatika: eelarve Inimeseõpetus: õigus	Elukestev õpe ja karjääri planeerimine, kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, väärtused ja kõlblus	„Prohvet“ lk 18 – millise dimensiooni lisab andmise mõistmisele?

Tund	Teemad	Õpitulemused	Õppemeetodid/hindamine/ praktilised tööd ja IKT kasutamine	Õppeainete lõiming	Lõiming läbivate teemadega	Õppevahendid/ õppekeskkonnad
30.-32.	Suhtumine loodusesse	<p>1. Jutustab lugu maailma loomisest ja inimese rollist maailmas.</p> <p>2. Selgitab mõiste „ökoloogiline jalajälg“ tähendust.</p> <p>3. Analüüsib enda suhtumist loodusesse, ning arutleb, mida peaks muutma tema ise, mida tema kaaslased.</p> <p>4. Soovitab, mida saaks teha, et inimesed muudaksid oma suhtumist.</p>	<p>Loomislugu rõhuga inimese kohustusel</p> <p>Mõiste „ökoloogiline jalajälg“ selgitamine</p> <p>Oma pere ökoloogilise jalajälje arvutamine (<i>küsimused tuleb lasta enne kodus koos ema-isaga ära vastata, koolis on ainult arvutisse toksimise vaev</i>)</p>	<p>Loodusõpetus: loodushoid, loodusteaduslik seletus.</p> <p>Kirjandus: erinevad tekstižanrid ja nende sõnum.</p>	<p>Keskkond ja jätkusuutlik areng, kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, kultuuriline identiteet, teabekeskond</p>	<p>http://www.ut.ee/mobility/jalajalg/</p> <p>Arutlus „Jutustan sinule ühe loo“ lk 118 põhjal</p>
33. – 34.	Sõna jõud	<p>1. Selgitab oma sõnadega, mis tähendab, et sõnadel on jõud.</p> <p>2. Selgitab, miks on tähtis oma lubadusi pidada, olla aus.</p>	<p>Kuldsed lood, lk 196. Sissejuhatav vestlus sel teemal, kuidas saab sõnadega teha head ja halba (nt mida tunnend, kui sulle öeldakse „See on nõme mõte“, „Oh, sa oled nii tubli“, „Ma ei taha sellest rääkida“, „Anna andeks“ jne)</p> <p>Kirjutada vähemalt viis lauset, mis teevad head, ja viis lauset, mis teevad kurja.</p> <p>Rollimängud lausetega</p> <p>Lugu lubaduse andmisest, arutlus</p>	<p>Inimeseõpetus: ausus ja austus.</p>	<p>Väärtused ja kõlblus</p>	

35.	Kordamine ja läbitud teemablokide jooksul omandatud teadmiste ja oskuste kontrollimine.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Selgitab näiteid tuues, kuidas mõjutab religioon või sekulaarne maailmavaade inimeste väärtusi, valikuid ja otsuseid. 2. Suhtub lugupidavalt erinevatesse maailmavaatelistesse tõekspidamistesse. 3. Rakendab omandatud teadmisi ja oskusi. 	Praktilised ülesanded. Enesehinnang: saavutatud õpitulemuste kohta		Elukestev õpe	
-----	---	--	---	--	---------------	--

Hindamine

Usundiõpetuse õpitulemusi hinnates lähtutakse põhikooli riikliku õppekava üldosa ja teiste hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlusest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja nende rakendamise oskust, üldpädevuste saavutatust suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele. Hoiakuid ega väärtusi ei hinnata. Hoiakute ja väärtuste kohta antakse õpilasele tagasisidet. Väärtusi ja hoiakuid võimaldavad hinnata rollimängud, juhtumianalüüsid ning rühmatöö. Sel juhul ei hinnata mitte ainult tulemust, vaid ka protsessi. Õpilane peab olema hindamises aktiivne osaline, tema selgitustel, põhjendustel ning eneseanalüüsil on oluline roll.

Hindamine peab väärtustama lahenduste erinevusi ja õpilaste isikupära. Hindamine on ka vahend õpilase arengu toetamiseks. Hindamismeetodeid valides arvestatakse õpilaste vanust, nende individuaalseid võimeid ning valmisolekut ühe või teise tegevusega toime tulla. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega. Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.